

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

25 oktober 2006

VERZOEKSCRIFT

over pesten op school

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door de dames Sabine Poleyn en An Michiels**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Linda Vissers;

mevrouw Kathleen Helsen, de heer Luc Martens, de dames Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de heren Karlos Callens, Gilbert Van Baelen, mevrouw Marleen Vanderpoorten;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Jan Laurys;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van der Borgh;

de heer Chokri Mahassine, mevrouw Elke Roex, de heer Joris Vandenbroucke.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

960 (2006-2007)

– Nr. 1: Verslag over hoorzitting

1. Procedure

Op 13 januari 2006 diende de heer Marc Van Roosbroeck bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een collectief verzoekschrift in over pesten op school waarbij een door 19.000 Vlamingen ondertekende petitie werd gevoegd (Verzoekschrift nr. 14 (2005-2006)).

Dit verzoekschrift werd op 23 januari 2006 ontvanke-lijk verklaard en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie.

De commissie organiseerde op 25 april 2006 een hoorzitting (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-2007, nr. 960/1). Op 18 mei 2006 besprak de commissie het verzoekschrift en besliste bij de Vlaamse minister van Onderwijs bijkomende informatie in te winnen omtrent dit verzoekschrift.

Op haar vergadering van 12 oktober 2006 kwam de commissie tot een conclusie.

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker vraagt dat er een netoverschrijdende, laagdrempelige en neutrale ombudsdienst voor het Vlaams onderwijs wordt opgericht en dat een parlementaire onderzoekscommissie zou worden opgericht om een aantal dossiers te onderzoeken.

3. Bespreking

Mevrouw *Monica Van Kerrebroeck*, voorzitter, verwijst naar het antwoord van de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, met bijkomende informatie over het verzoekschrift (zie bijlage).

De *leden* gaan unaniem akkoord met het antwoord van de minister.

Mevrouw *An Michiels* merkt op dat het Steunpunt Grensoverschrijdend Gedrag onvoldoende bekend is in de onderwijssector. Zij vraagt of de minister een initiatief zou willen nemen om dit meer bekend te maken bij de leerkrachten, zoals bijvoorbeeld via Klasse.

De *minister* antwoordt dat hij in brieven, publicaties of toespraken regelmatig verwijst naar dit steunpunt. Hij is er dan ook over verbaasd dat dit niet bekend zou zijn bij de leerkrachten. Hij zal nagaan wat er hieromtrent kan gebeuren.

4. Conclusie

De *leden* sluiten zich unaniem aan bij de geformuleerde informatie en de conclusie van de minister. Zij vinden het niet opportuun om in te gaan op het verzoek.

De verslaggevers,

Sabine POLEYN
An MICHIELS

De voorzitter,

Monica
VAN KERREBROECK

Bijlage:

Brief van de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
over het verzoekschrift over pesten op school

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck
Voorzitter Commissie Onderwijs,
Vorming, Wetenschap en Innovatie
Vlaams Parlement
Leuvenseweg 86
1000 BRUSSEL

uw kenmerk

ons kenmerk
KN/OND/2152/19425

bijlagen

vragen naar / e-mail
Rita Van Durme
Greet Van Riel

telefoonnummer
02/553.86.44
02/552.68.18

datum
12 juli 2006

Betreft:

Betreft: verzoekschrift 'Pesten in onderwijs' van Mr. Van Roosbroeck

Mevrouw de voorzitter,

In uw brief van 24 mei 2006 wordt informatie gevraagd over het verzoek van Mr. Van Roosbroeck om een netoverschrijdende, laagdrempelige en neutrale ombudsdienst voor heel het Vlaamse Onderwijs en een parlementaire onderzoekscommissie op te richten.

Een specifieke themagebonden ombudsdienst vind ik niet aangewezen.

Daarvoor zijn verschillende redenen.

Ten eerste: er bestaat al een neutrale netoverschrijdende laagdrempelige dienst, namelijk het Steunpunt Grensoverschrijdend Gedrag op School.

Het Steunpunt Grensoverschrijdend Gedrag op School werd in 1997 opgericht, juist omdat er vraag was naar een neutrale dienst. Het wordt geleid door de vzw Limits en wil iedereen die bij het onderwijsgebeuren betrokken is, correct informeren en adviseren over pesten en ongewenst seksueel gedrag. Het Steunpunt treedt ook op als laagdrempelig meldpunt voor slachtoffers en hun omgeving. Conform de wetgeving bekijkt het Steunpunt met diegenen die de melding doen eerst alle mogelijkheden om het probleem op een "informele manier" op te lossen. In een eerste

gesprek tracht de medewerker van het Steunpunt een duidelijk zicht te krijgen op de aard van het gestelde probleem, wie er allemaal bij betrokken is, welke stappen men al heeft gezet en welke verwachtingen men heeft t.a.v. het Steunpunt. Meestal kan er tijdens dit eerste gesprek een antwoord gegeven worden op de gestelde vraag of wordt er advies en inzicht gegeven om zelf de situatie aan te pakken. Soms volstaat een opvanggesprek en een eerste advies niet. Op vraag van de melder van het probleem kan het Steunpunt de directie, de inrichtende macht of het schoolbestuur contacteren. Dan wordt er samen gezocht naar een oplossing van het probleem. In ieder geval bespreekt het Steunpunt elke stap in overleg met de melder, waaronder ook het indienen van een klacht.

Uit de hoorzitting komt naar voren dat er voor de aanpak van interpersoonlijke problemen, zoals pesten, een specifieke expertise vereist is. Die specifieke expertise is er bij het Steunpunt Grensoverschrijdend Gedrag en in de Centra voor Leerlingenbegeleiding. Het Steunpunt behandelt de problemen tussen schoolpersoneel onderling of tussen een lid van het schoolteam en een leerling. Voor pestklachten tussen leerlingen onderling, kan men terecht bij de Centra voor leerlingenbegeleiding die, indien nodig, doorverwijzen naar gespecialiseerde centra.

Ten tweede: er zijn op het Ministerie van Onderwijs en Vorming diverse instanties die ouders en leerlingen informeren of die hun klachten behandelen, waaronder:

- bij de **Steunpunten Ouders en Leerlingen** kunnen leerlingen en hun ouders terecht voor specifieke informatie over rechten en plichten. Er werden ook gidsen ontworpen die leerlingen en ouders informatie verschaffen over hun rechten en plichten.
- Bij de **Commissie Zorgvuldig Bestuur** kan men terecht voor klachten over kosteloosheid, eerlijke concurrentie, verbod op politieke activiteiten, handelsactiviteiten, reclame en sponsoring en participatie in het gesubsidieerd onderwijs.
- Met klachten over een weigering tot inschrijving kan men bij de **Commissie Leerlingenrechten** terecht. De Commissie velt ook een oordeel in doorverwijzingsdossiers, indien het lokaal overlegplatform er niet in geslaagd is binnen de afgesproken termijn een oplossing te vinden.
- Omdat er vraag was naar een specifieke opvang voor jongeren die vragen hebben over zelfmoord, werd er een **forum** opgericht(www.maks.be/forum/zelfmoord). Drie projectmedewerkers van het project Zelfmoordpreventie van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg volgen de berichten op dit forum permanent op, geven informatie en desgewenst advies over hulpverlening.

Ten derde: sinds de federale wet van 11 juni 2002 over de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk worden scholen ondersteund, opdat hun personeelsbeleid correct vorm zou krijgen en ruimer, opdat beleidsplannen zouden ontwikkeld worden en geïmplementeerd.

Er zijn daarvoor verschillende initiatieven ondernomen:

- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming werkte samen met de vzw Limits aan een beleidsplan ter preventie en bestrijding van geweld, pesten en ongewenst seksueel gedrag. Het plan werd aan iedere school bezorgd en is te downloaden op de website van de vwz Limits.
Er werd daarbij een integrale aanpak voorgesteld:
 - een langetermijnvisie (preventief en curatief), geen symptoombestrijding;
 - aandacht voor persoonsgerichte én contextgerichte maatregelen;
 - aandacht voor de zorg voor het welbevinden en een grotere schoolbetrokkenheid.
- Het Ministerie Van Onderwijs en Vorming ondersteunt al jaren het **Project Verbondenheid** van de KULeuven, dat werkt aan een handleiding en daaraan gekoppeld een vormings- en trainingsprogramma, waarmee scholen hun eigen beleid en praktijk betreffende anti-sociaal gedrag in kaart kunnen brengen en verbeteren.
- Het Ministerie van Onderwijs en Vorming werd tevens partner in het **internationale OESO-project International Network on School Bullying and Violence**. Het eerste resultaat van deze samenwerking is de website (oecd-sbv.net) die dienst doet als platform waarop de participerende landen informatie over hun beleid, wetenschappelijk onderzoek en voorbeelden van good-practice kunnen uitwisselen.

Ten vierde: naast initiatieven om het beleid van scholen te stimuleren, is er ook de ondersteuning van scholen bij het behalen van eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Via de databank 'Beter omgaan met verdriet en angst bij kinderen' wordt aan leerkrachten, ouders, CLB- medewerkers, zorgcoördinatoren en alle teamleden op school materiaal, methodieken en achtergrondinformatie aangeboden om hun leerlingen te leren omgaan met gevoelens van verdriet, angst en onmacht, gevoelens van te grote afhankelijkheid bij verliefdheid en liefde, geweld, seksuele intimidatie,

ongewenste intimiteiten, machtsmisbruik, groepsdruk en partnerdruk enzovoort.

Tot slot worden scholen, leerkrachten, CLB's, ouders, kinderen en jongeren voortdurend gesensibiliseerd. In **Klasse, Yeti, Mak!s en Klasse voor Ouders** zijn er specifieke bijdragen geweest rond pesten, steaming en recent over cyberpesten. Er is ook de organisatie van de **Anti-pest-week**: elk jaar opnieuw wordt bij de uitreiking van de Pesten-kan-niet-prijs een aantal scholen met hun aanpak beloond.

Wat betreft het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie die de werking van de raad van beroep van het Gemeenschapsonderwijs moet onderzoeken, ben ik ook geen voorstander.

Daarvoor zijn eveneens verschillende redenen.

De Raad van Beroep werd in het leven geroepen **op vraag van vertegenwoordigers van het personeel**. Bovendien kunnen personeelsleden die menen onheus behandeld te zijn tijdens de interne procedures van het Gemeenschapsonderwijs zich steeds wenden tot de **Raad van State**. Als er echt zwaarwichtige dossiers zijn, zoals de indiener van het verzoekschrift vermeld, dan is het aan de Raad van State om daar een definitief oordeel over te vellen.

Tijdens de bespreking in de Commissie gaf de verzoeker aan dat hij het discriminerend vond dat er enkel voor de personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs een evaluatieprocedure is voorgeschreven waarbij personeelsleden na tweemaal "onvoldoende" ontslagen kunnen worden. In het kader van de onderhandelingen over CAO VIII wordt er getracht om ook voor het gesubsidieerd onderwijs een **evaluatieprocedure in het statuut in te schrijven met dezelfde regels als voor het Gemeenschapsonderwijs**. Bij die evaluatieprocedures is in eerste instantie beroep bij een intern beroepscollege mogelijk. In tweede instantie kunnen de personeelsleden terecht bij de Raad van State of de Arbeidsrechtbank.

Ik meen dus dat zowel bij de tucht- als bij de evaluatieprocedures **voldoende garanties of beroepsprocedures (zullen) zijn ingeschreven**.

Bovenstaande verduidelijkt dat er verschillende initiatieven bestaan die moeten toelaten dat problemen bij pesten worden opgevangen en deskundig behandeld. Ik wil de mogelijkheden die er tot nu toe zijn maximaal gebruiken en in de toekomst vooral energie en middelen blijven steken in preventieve maatregelen.

Met de meeste hoogachting,

Frank Vandenbroucke,
Vlaams Minister van Werk, Onderwijs en Vorming.